

Uniwersytet w Białymstoku
Wydział Filologiczny

Katedra Badań Filologicznych nad Cenzurą PRL i Edytorstwa
oraz
Zespół Badawczy „Biografia – życie publiczne – literatura“

Ogólnopolska konferencja naukowa

Literatura porozbiorowa i międzywojenna w PRL-u

Białystok, 19-20 kwietnia 2018 r.

Rok 2018, na który przypada setna rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości, będzie obfitował w oficjalne obchody, ale nie powinno w nim zabraknąć również okazji do rzetelnych retrospekcji, bilansów i rewizji utartych wyobrażeń. Ponieważ minione sto lat naznaczone zostało wieloma przełomami polityczno-społecznymi czy wręcz zerwaniami poczucia ciągłości historycznej, kolejne generacje miały poważny kłopot z rozeznaniem się w zasobach kulturowego dziedzictwa oraz odczytań, jakie zostawiali im poprzednicy.

Korzystając z jubileuszowego nastroju, sprzyjającego – jak ufamy – wielkoformatowym debatom wokół przeszłości w jej wymiarze historyczno-kulturowym, chcielibyśmy zaproponować refleksję nad kręgiem problemowym związanym z recepcją literatury porozbiorowej i międzywojennej w dobie PRL. Widzimy potrzebę namysłu nad tym okresem dlatego, że dziedzictwo narodowe zostało wówczas objęte państwowym mecenatem, co się wiązało z jego interpretacją i reglamentacją (polityka wydawnicza, cenzura), podporządkowanymi bieżącym interesom partyjno-państwowym.

Trzeba zarazem powiedzieć, że nigdy wcześniej, ani nigdy później państwo nie prowadziło u nas tak aktywnej polityki w sferze kultury, co miało i ma nadal ten skutek, że PRL-owski spadek daje o sobie znać po dzisiaj. Różne stereotypy interpretacyjne aplikowane wobec tradycji romantycznej, pozytywistycznej, młodopolskiej, 20-lecia międzywojennego wciąż zachowują żywotność. Nadal korzystamy z ówczesnych edycji, nie traktując ich przy tym jako wymagających osobnej refleksji i korektur zabytków edytorstwa. Współczesne wznowienia literatury XIX-wiecznej i międzywojennej okazują się często bezkrytycznymi replikami wydań PRL-owskich.

Mówiąc o recepcji dziedzictwa narodowego w PRL nie pomijamy rzecz jasna kultury niezależnej, stanowiącej m.in. reakcję na manipulowanie literaturą czasów minionych. Chcemy w związku z tym zapytać, jak przebiegały próby odzyskiwania dzieł literackich skazanych na zapomnienie bądź zafałszowanych przez zabiegi propagandowe lub też cięcia cenzuralne. Mamy nadzieję, że nasza konferencja będzie sprzyjała również prześledzeniu owej dwuobiegowości, czy też dwutorowości recepcji literatury porozbiorowej i 20-lecia międzywojennego w schyłkowych latach PRL-u.

Oto lista zagadnień, pomiędzy którymi chcielibyśmy rozsunąć program konferencji:

- XIX-wieczny kanon i jego przemiany w oficjalnym obiegu
- XIX-wieczny panteon literacki i jego przemiany
- literatura piękna a polityka historyczna w PRL-u
- PRL-owskie debaty wokół dziedzictwa narodowego
- polityka wydawnicza wobec dziedzictwa XIX-wiecznego i literatury 20-lecia międzywojennego
- jubileusze literackie i inne formy upamiętniania pisarzy i dzieł
- pisarze wobec własnej twórczości przedPRL-owskiej
- wspomnienia o życiu literackim 20-lecia międzywojennego
- „epigoni“ 20-lecia międzywojennego
- cenzurowanie literatury XIX-wiecznej i 20-lecia międzywojennego
- propaganda a literatura
- twórcy nieobecni
- szkolna recepcja literatury XIX-wiecznej i 20-lecia międzywojennego
- świadectwa odbioru literatury XIX-wiecznej i 20-lecia międzywojennego
- kontynuacje i nawiązania/ gry z tradycją literacką XIX wieku i 20-lecia międzywojennego

- PRL-owscy kustosze tradycji XIX-wiecznej i 20-lecia międzywojennego
- ekranizacje kanonu literackiego i polemiki wokół nich
- sceniczne aktualizacje dziedzictwa literackiego
- literatura porozbiorowa i 20-lecia międzywojennego w obiegu niezależnym i emigracyjnym

Lista oczywiście nie jest kompletna. Żywimy nadzieję, że dzięki Państwa wiedzy oraz inwencji zostanie skonkretyzowana i rozbudowana.

Opłata konferencyjna wynosi 350 PLN (dla doktorantów 300 PLN). Obejmuje koszty 1 noclegu, 2 obiadów, uroczystej kolacji oraz po części koszty publikacji książki pokonferencyjnej.

Zgłoszenia prosimy przysyłać do końca stycznia 2018 roku, na adres elektroniczny: stankiewiczdominikaolga@gmail.com

O przyjęciu tematu poinformujemy do 15 lutego 2018 roku. Opłaty prosimy wносить do 15 marca 2018. Szczegółowe informacje prześlemy po przyjęciu tematu.

Komitet organizacyjny:

prof. dr. hab. Kamila Budrowska

dr hab. Elżbieta Dąbrowicz, prof UWB

dr Katarzyna Kościewicz

dr Magdalena Budnik

sekretarze konferencji:

dr Wiktor Gardocki

mgr Dominika Olga Stankiewicz